

Datum

2025-12-04

Adress

Rönnebladsgatan 1 B

Diarienummer

GRF-2025-12434

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss Utbildningsdepartementet - Registerkontroll
inför antagning till vissa högskoleutbildningar
(Universitetskanslersämbetets Delrapport 2023:1 och
Slutrapport 2023:22)
STK-2025-1473**

Sammanfattning

Grundskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar. Förslagen kompletterar bland annat promemoria *Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter* som nämnden tidigare yttrat sig som under våren 2025 (GRF-2025-6184 och STK-2025-712)

Grundskoleförvaltningen instämmer i utredarens uppfattning om att barn och elever befinner sig i en särskilt sårbar position och i beroendeställning gentemot pedagogisk personal och övriga yrkesgrupper inom skolans verksamhet. Det är därför av avgörande betydelse att säkerställa ett effektivt skydd mot våld, övergrepp samt skadlig eller otillbörlig påverkan. Enligt utredaren har de föreslagna åtgärderna i promemorian utformats med barnets bästa som vägledande princip.

Förslagen bedöms enligt utredaren inte innebära några nya åtaganden för kommuner eller regioner, eller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen.

Grundskolenämnden avgränsar sitt yttrande till de förslag som bedöms ha påverkan på grundskolenämndens verksamhetsområde, vilket är utökning av utbildningar som bör omfattas av belastningskontroll inför antagning.

Yttrande

Grundskolenämnden har fått möjlighet att yttra sig över promemoria Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar. Förslagen kompletterar bland annat promemoria *Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av*

studenter som nämnden tidigare yttrat sig som under våren 2025 (GRF-2025-6184 och STK-2025-712)

Tidigare remissvar och avgränsning vid yttrande

Grundskolenämnden har tidigare yttrat sig över remisspromemorian *Utökad registerkontroll i utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter*, som behandlade registerkontroller inom skolväsendet samt möjligheten att avskilja studenter vid högskolan. Promemorian innehöll tre huvudförslag:

1. Utökade registerkontroller inom skolväsendet.
2. Införande av belastningsregisterkontroll vid antagning till högskoleutbildningar för lärare samt inom hälso- och sjukvården.
3. Ökade möjligheter att avskilja studenter vid högskolan och yrkeshögskolan.

Grundskolenämnden begränsade vid tidigare remiss sitt yttrande till det förslag som bedömdes ha direkt påverkan på nämndens verksamhetsområde, vilket avsåg huvudförslag 1. Nämnden avstod från yttrande gällande huvudförslag 2 och 3, då dessa ansågs ligga utanför nämndens ansvarsområde. Med hänsyn till att ärendet nu återremitterats och att förslagen omfattar fler yrkesgrupper inom skolväsendet bedöms ett yttrande vara mer relevant. Grundskolenämndens svar avgränsas dock till den del som rör utbildningar som bör omfattas av belastningsregisterkontroll inför antagning.

Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933)

Utbildningsdepartementet har nu återkommit med en ny promemoria med kompletterande förslag, efter att flera remissinstanser framfört att fler utbildningar borde omfattas av reglerna om avskiljande av studenter. Den nya promemorian, *Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933)*, innehåller förslag som rör utökade möjligheter att avskilja studenter inom fler utbildningar, bland annat med kontroll av belastningsregister inför antagning till vissa utbildningar.

Grundskoleförvaltningen instämmer i utredarens uppfattning om att barn och elever befinner sig i en särskilt sårbar position och i beroendeställning gentemot pedagogisk personal och övriga yrkesgrupper inom skolans verksamhet. Denna beroendeställning förstärker behovet av att skapa trygga och säkra miljöer där barnets rättigheter alltid står i centrum. Det är därför av avgörande betydelse att säkerställa ett effektivt skydd mot våld, övergrepp samt skadlig eller otillbörlig påverkan, både i det fysiska och digitala skolmiljöperspektivet.

Enligt utredaren har de föreslagna åtgärderna i promemorian utformats med barnets bästa som vägledande princip. Förslagen bedöms inte innebära några nya åtaganden för

kommuner eller regioner, eller inskränkningar i den kommunala självstyrelsen, vilket gör dem genomförbara inom befintliga strukturer.

Grundskolenämnden avgränsar sitt yttrande till de förslag som bedöms ha direkt påverkan på nämndens verksamhetsområde. Det gäller framför allt utökningen av utbildningar som bör omfattas av belastningskontroll inför antagning. En sådan utökning är en viktig förebyggande åtgärd för att ytterligare stärka skyddet för barn och elever, och säkerställa att personal som arbetar nära elever uppfyller högt ställda krav på lämplighet och integritet. Grundskolenämnden avgränsar sitt yttrande till frågor som direkt berör skolväsendet. Förslag där skolväsendet och hälso- och sjukvården behandlas i samma skrivelse omfattas endast den del som avser skolväsendet.

1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Tidigare utredningars formulering omfattar inte krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildningar som exempelvis studie- och yrkesvägledare. Föreliggande promemoria föreslår därför att lydelsen ändras från *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* i lagen.

Grundskolenämnden föreslås tillstyrka förslaget

1.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina

Tidigare utredningars formulering omfattar inte krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildningar som exempelvis studie- och yrkesvägledare. Föreliggande promemoria föreslår därför att lydelsen ändras från *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* i lagen.

Grundskolenämnden föreslås tillstyrka förslaget

1.3 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om kontroll i belastningsregistret inför antagning till vissa högskoleutbildningar (1-2§ och 4§)

De utbildningar som enligt tidigare förslag ska omfattas av krav på belastningsregisterkontroll inför antagning är utbildningar som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen och yrkeslärarexamen. I den aktuella promemorian Registerkontroll inför antagning till vissa högskoleutbildningar (U2025/01933) föreslås att även utbildningar som leder till speciallärarexamen, specialpedagogexamen, studie- och yrkesvägledarexamen enligt högskolelagen samt utbildningar enligt förordning (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning ska omfattas av krav på belastningsregisterkontroll.

Grundskolenämnden föreslås tillstyrka förslaget

1.4 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2026:000) om ändring i högskoleförordningen (1993:100)

Tidigare utredningars formulering omfattar inte krav på belastningsregisterkontroll inför antagning till utbildningar som exempelvis studie- och yrkesvägledare.

Föreliggande promemoria föreslår därför att lydelsen ändras från *vissa lärarutbildningar och hälso- och sjukvårdsutbildningar* till *utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården* i lagen.

Grundskolenämnden föreslås tillstyrka förslaget

4.1 Vilka utbildningar som leder till behörighet till vissa yrken inom skolväsendet ska omfattas av belastningsregisterkontroll?

Promemorian föreslår att belastningsregisterkontroll inför antagning ska omfatta utbildningar som leder till förskollärarexamen, grundlärarexamen, ämneslärarexamen, yrkeslärarexamen, speciallärarexamen, specialpedagogexamen samt studie- och yrkesvägledarexamen. Förslaget omfattar även kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning som leder till motsvarande behörighet.

En väsentlig förändring jämfört med tidigare utredningar är att belastningsregisterkontroll även föreslås omfatta utbildningar som leder till speciallärarexamen, specialpedagogexamen och studie- och yrkesvägledarexamen, vilka tidigare inte omfattades.

Promemorian föreslår dessutom att det tidigare undantaget för vidareutbildningar enligt förordningen (2011:689) om vissa behörighetsgivande examina för legitimation som lärare och förskollärare (den s.k. VAL-förordningen) tas bort. Detta innebär att obehöriga lärare som antas till kompletterande utbildningar för legitimation som lärare eller förskollärare också ska omfattas av belastningsregisterkontroll.

Grundskolenämnden föreslås tillstyrka förslaget

4.3 Följdändringar behöver göras i högskolelagen och examenstillståndslagen

Promemorian föreslår att en förutsättning för antagning till utbildningar som leder till behörighet för vissa yrken inom skolväsendet eller hälso- och sjukvården ska vara att den sökande inte förekommer i belastningsregistret avseende vissa brott.

Jämfört med tidigare utredningar föreslås en justering av lagtextens språkliga utformning för att även omfatta utbildningar som leder till andra yrken inom skolväsendet än lärarutbildningar, exempelvis studie- och yrkesvägledare. Detta kräver en anpassning av föreslagna bestämmelser i högskolelagen (1992:1434) och examenstillståndslagen (1993:792) för att säkerställa en enhetlig tillämpning.

Grundskolenämnden föreslås att tillstyrka förslag om justering av lydelse

Ordförande

Sara Wettergren

Förvaltningschef

Peter Lindberg